

Nicel Araştırma

Ergenlerin Sosyal Medya Kullanımında Yaşadıkları Sosyal Anksiyetenin Kırılgan Narsisizm Bağlamında Değerlendirilmesi

Abdullah KAHRAMAN^{1*}, Ahmet SAPANCI², Fatma SERBES³¹ İstanbul Arel Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye² Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Düzce, Türkiye³ Yıldız Teknik Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Makale Bilgisi

Anahtar kelimeler:

kırılgan narsisizm, sosyal anksiyete, sosyal medya

Keywords:

vulnerable narcissism, social anxiety, social media

Öz

Narsisizm, büyülenmecilik, empati eksikliği, kendi çıkarları için başkalarını kullanma ve haset gibi kavramlar ile açıklanan bir kişilik özelliğidir. Araştırmacılar son yıllarda tepkisel öfke, utanç ve güvensizlik ile belirgin kırılgan narsisizm boyutunu, büyülenmeci narsisizm boyutundan ayrı olarak ele almaktadır. Narsisistik kırılganlık, ergen gelişiminde merkezi bir rol oynamakta; benliklerine yönelik olumsuz yorumlar aldıklarında ergenler, sosyal geri çekilme sergilemektedirler. Yapılan çalışmalar, kırılgan narsisizm ile sosyal anksiyete arasında güçlü bir benzerlik ve ilişkinin bulunduğunu göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, ergenlerde narsisizmin alt boyutları ile sosyal medya kullanımında yaşanan sosyal anksiyete arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmada kişisel bilgi formu, Beş Faktörlü Narsisizm Ölçeği (BFNÖ) Kırılgan Narsisizm Alt Ölçeği, Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Anksiyete Ölçeği (SMKSAÖ) kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS Statistics 22 programı kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini Özel Bağcılar Şafak Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'nde 9. sınıflarda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışmanın sonucuna göre, kırılgan narsisizm ile sosyal medya kullanımında yaşanan sosyal anksiyete arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişki vardır. Kırılgan narsisizmin güvensizlik, hayranlık ihtiyacı ve utanç alt boyutlarının sosyal medya kullanımında hissedilen sosyal anksiyetenin önemli yordayıcıları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bulgular ve söz konusu bulguların ergen popülasyonu ile yapılan ruhsal çalışma alanlarına nasıl entegre edilebileceği tartışılmıştır.

Abstract

Narcissism is a personality trait that is explained by concepts such as grandiosity, lack of empathy, self-seeking behavior and jealousy. In recent studies, vulnerable narcissism dimension which consists of the feelings of anger, shyness and insecurity is evaluated conceptually different from the grandiose narcissism dimension. Narcissistic vulnerability seem to play a central role in adolescents' psychosocial development. For example, adolescents exhibit social withdrawal when they receive negative comments about themselves. Studies indicate that there is a strong similarity and relationship between vulnerable narcissism and social anxiety. The aim of this study is to scrutinize the relationship between the sub-dimensions of vulnerable narcissism and social anxiety experienced during social media usage among adolescents. Personal information form, Five Factor Narcissism Scale (FFNS) and Social Anxiety Scale for Social Media Users (SAS-SMU) were used. SPSS Statistics 22 program was used for data analysis. The sample consisted of 9th grade students from Private Bağcılar Şafak Vocational and Technical Anatolian High School. The results indicated a strong relationship between vulnerable narcissism and social anxiety in adolescent social media users. It has been concluded that sub-dimensions of vulnerable narcissism, namely insecurity, need for admiration and shame are significant predictors of social anxiety experienced during the use of social media. The findings obtained from the study and how these findings can be integrated into psychological interventions targeting adolescents are discussed.

*Sorumlu Yazar, İstanbul Arel Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Küçükçekmece/İstanbul.

e-posta: abdullahkahraman@arel.edu.tr

DOI: 10.31682/ayna.611758

Gönderim Tarihi (Received): 27.08.2019; Kabul Tarihi (Accepted): 02.04.2020

2148-4376/ All rights reserved.

Giriş

Su yüzeyinde gördüğü yansımasına âşık olan Narcissus'un dramını anlatan Yunan mitolojisinden önce modern edebiyata, resme ve tiyatroya ardından ruh bilimine uyarlanan narsisizm kavramı, günümüze değin çeşitli yapı ve anlam değişimleri yaşamıştır. Narsisizm kavramı, ilk olarak cinsel dürtülerin kişinin kendi kendisine yöneltilmesi olarak tanımlanmıştır (Ellis, 1897). Ayrıca Freud'un (1914) aktardığına göre Nücke, narsisizmi kişinin kendi bedenine yönelik erotik dürtülerini ifade etmek üzere kullanmıştır. Sapkınlıktan sağlıklı bir kişilik faktörüne dek uzanan geniş bir yelpaze içerisinde anlam dönüşümüne uğrayan narsisizm, Mental Bozuklukların Tanısal ve Sayımsal El Kitabı'nın (DSM) üçüncü sürümünden itibaren kişilik bozuklukları tanısı altında yer almıştır (APA, 1980). Bu sürümde ve sonraki yıllarda yayınlanan diğer sürümlerde de narsisizm; kibir, empati eksikliği, başkasını çıkarları için kullanma ve haset gibi özellikler ile açıklanmıştır (APA, 1980; 2000; 2013). Fakat araştırmacılar, DSM'yi narsisizmin yalnızca "büyüklenmeci" yanını dikkate aldığı, utanç ve güvensizlik duygularıyla belirgin olan *kırılgan/aşırı duyarlı* yanını göz ardı ettiği gerekçesiyle eleştirmiş; narsisizmi, büyüklenmeci (*grandiose*) ve kırılgan (*vulnerable*) olarak iki ayrı boyut şeklinde ele almışlardır (Kohut, 1971; Gabbard ve Crisp, 2018; Levy, Ellison ve Reynoso, 2011; Miller, Gentile, Wilson ve Campbell, 2013; Pincus, Cain ve Wright, 2014).

Kırılgan narsisizmin, Rosenfeld'in (1987) tanımladığı "ince derili narsisist" kavramına oldukça yakın bir anlamda kullanıldığını söylemek mümkündür. Büyüklenmeci, görkemli ve eleştirel özelliklere sahip olan "kalın derili narsisist" birey, dışardan gelen yorumlara karşı benlik saygısını koruyabilecek kadar korunaklı; "ince derili narsisist" birey, dışardan gelecek yorumlar sonucunda hafif veya şiddetli yaralar alabilecek kadar korumasız bir deriye sahiptir. Diğer bir deyişle kırılgan narsisistlerin ince derilerinin altında utangaç, güvensiz, onay arayan ve belki de en önemlisi olumsuz yorumlar nedeniyle öfke patlamaları yaşayan psikoloji bulunduğu söylenebilir (Pincus ve Lukowitsky, 2010).

Ergenlik dönemindeki narsisizme bakıldığında yazarların, narsistik kırılganlığın ergen gelişiminin merkezinde olduğu fikrinde buluştukları görülmektedir. Örneğin Bleiberg (1994), ergenlik döneminde, bireyin, hayatının başka hiçbir döneminde olmadığı kadar narsistik kırılganlık emarelerine sahip olduğunu söyler. Zira yazara göre ergenlik, benliğe hem içeriden hem dışarıdan, acı verici soruların yöneltildiği bir çağdır. Benliğe yönelik anlamların güncellendiği veya yeniden yapılandırıldığı ergenlik çağında, değerlendirmeler, narsistik yaralanmalara yol açmakta ve öfkeye sebebiyet verebilmektedir. Bu nedenledir ki çocukluk ve ergenlik çağındaki narsisizm psikopati, antisosyal davranışlar ve saldırganlık ile ilişkili

bulunmuştur (Barry ve Ansel, 2011; Frick, O'Brien ve Wooton, 1994). Bu bulguyla birlikte düşünülebilecek bir diğer bulgu da kırılğan narsisizm özellikleri olan ergenlerin, benliklerine yönelik olumsuz değerlendirme tehlikesi algıladıklarında sosyal olarak geri çekildikleri yönündedir (Mechanic ve Barry, 2015).

Sosyal medya kullanımına ilişkin raporlar, sosyal medya kullanımının insanların günlük hayatının dikkate değer bir bölümünü kapsadığını göstermektedir. Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) hane halkı bilişim teknolojileri kullanımıyla ilgili raporlarına bakıldığında internet ve sosyal medya kullanımının arttığı, her on hanenin sekizinin internet erişimine sahip olduğu, internet kullanımının %79,9 olduğu belirtilmiştir (TÜİK, 2019). Son üç yıl içerisinde internetin kişisel kullanım amaçlarına bakıldığında sosyal medya üzerinden profil oluşturma, mesaj gönderme veya fotoğraf, içerik paylaşmanın erkek kullanıcılarda %86,9; kadın kullanıcılarda %80,7 olup toplamda %84,1 olduğu belirtilmiştir (TÜİK, 2018). Ülkemizde ve dünyada sosyal medya kullanımındaki bu artış, sosyal medya kullanımının hangi ruhsal yapılarla ilgili olduğuna dair bir merak uyandırmıştır. Özellikle son yıllarda sosyal medya kullanımı ile kişilik özellikleri arasındaki yakın ilişki, birçok çalışma sonucunda ortaya konulmuştur (Andreasen, Pallesen ve Griffiths, 2017). Narsisistik görüngülerin klinik ve sub-klinik anlamda artması, araştırmacıları bu alanda çalışmaya doğru teşvik etmiş ve araştırmacılar, modern hayatın değişken yapısı ile narsisizm arasındaki ilişkileri araştıran birçok araştırma gerçekleştirmişlerdir. Modern dünyanın ve kültürlerin neredeyse vazgeçilmez öğelerinden biri haline gelen sosyal medya kullanımı ile narsisizm arasındaki ilişkinin de araştırmacıların ilgisini çektiğini söylemek mümkündür (örn. Andreassen ve ark., 2017; Barry, Doucette, Loflin, Rivera-Hudson ve Herrington, 2017; Cain ve Campbell, 2018). Narsisistik kişilik özelliklerine sahip bireylerin sosyal medya kullanımını araştıran bu çalışmalar, narsisist kişilerin sürekli bir biçimde kendilerini, başarılarını veya ilgi alanlarını sosyal medya platformlarında paylaştıklarını göstermektedir (Biolcati ve Passini, 2018; McCain ve ark., 2016). Narsisizmin, benlik değerini düzenleme ile ilgili çabası düşünüldüğünde Facebook, Instagram ve diğer sosyal medya kanalları üzerinden paylaştıklarına yönelik alacakları takdir ve beğenilerin, kişinin narsistik yönünü besleyeceğini söylemek mümkündür (Barry ve ark., 2017; McCain ve ark., 2016). Sosyal medya ağlarında – veya yaşamın genelinde- paylaştığı içeriğe dair başkalarının geri bildirim ve değerlendirmelerinin birey için bu denli önemli oluşunu narsisizm yapısını oluşturan faktörlerinden biri olan “hayranlık ihtiyacı” bağlamında düşünmek mümkündür. Bu bilgiyi destekler nitelikte Barry ve arkadaşları (2017), özçekim (*selfie*) fotoğraflarının sosyal medya mecralarında paylaşılması ile büyüklenmeci narsisizm özellikleri arasında önemli bir ilişki bulmuşlardır.

Sosyal medya kullanımı ve narsisizm arasında yapılan çalışmaların odaklandığı bir diğer nokta ise kırılğan narsisizm özellikleri olan bireylerin sosyal medya kullanımınıdır. Daha önce belirtildiği üzere araştırmalar, kırılğan narsisizm özellikleri olan kişilerin yaşamın herhangi bir alanında olumsuz geri bildirimler veya değerlendirmeler aldıklarında bunu “benlik”lerine yönelik bir saldırı olarak algılayıp sosyal olarak geri çekildiklerini göstermektedir (Pincus, Cain ve Wright, 2014). Kırılğan narsisizm özellikleri bakımından düşünüldüğünde, kişilerin sosyal medya kullanırken karşılaştıkları durumlara ilişkin algılayışları, başta sosyal anksiyete bozukluğu olmak üzere düşük benlik saygısı, yalnızlık, öfke ve depresyon gibi çeşitli ruhsal sorunlar ile ilişkili bulunmuştur (Davis, 2001; Keating, Hendy ve Can, 2016; Vernon, Modecki ve Barber, 2017). Beck’in (1995) bilişsel modeli göz önüne alındığında, internet ortamında alınan geribildirimlerin ruhsal düzlemde temel inançları harekete geçirebileceğini, bununla bağlantılı olarak ortaya çıkan hatalı otomatik düşüncelerin, varsayımların ve kuralların söz konusu ruhsal sorunlara kaynak oluşturabileceğini söylemek mümkündür (Andreassen ve ark., 2017; Muench, Hayes, Kuerbis ve Shao, 2015).

Kırılğan narsisizm ile sosyal anksiyete bozukluğu (SAB) arasındaki benzerlikler literatürde birçok yazar tarafından tartışılmaktadır. Örneğin Eldoğan ve Tunçel (2017), kırılğan narsisizm özellikleri ile sosyal anksiyete bozukluğu arasındaki benzerliklere dikkat çekmiş; hem kırılğan narsisizmde hem de sosyal anksiyete bozukluğunda bireylerin diğer kişilerin onayını alamadıklarında durumu olumsuz değerlendirdiklerini, utanç duyup kaygı yaratan sosyal durumdan kaçındıklarını belirtmişlerdir. Bahsedilen çalışmayla benzer nitelikte bir çalışma Schurman (2000) tarafından yürütülmüş ve çalışmada kırılğan narsisizm ile sosyal fobi ve sosyal anksiyete arasında güçlü bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Literatür incelendiğinde narsisizmin boyutları ile sosyal medya kullanımı arasındaki ilişkinin önemini vurgulayan çalışmaların olduğu fakat ülkemiz başta olmak üzere bu alanda çalışmaların sınırlı olduğu anlaşılmaktadır. Bu araştırma, söz konusu boşluğu doldurmak amacıyla tasarlanmış olup günden güne hayatımızın her alanına sirayet eden sosyal medya kullanımında ergenlerin yaşadıkları sosyal anksiyete ile kırılğan narsisizm özellikleri arasındaki ilişkileri açıklamayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla araştırmanın ilk hipotezi kırılğan narsisizm özellikleri ile sosyal medya kullanımında yaşanan sosyal anksiyete arasında pozitif yönlü istatistiksel bir ilişki olduğudur. Diğer hipotez ise kırılğan narsisizm kişilik özelliklerinin sosyal medya kullanımında ortaya çıkan sosyal anksiyetenin birer yordayıcısı olduğudur.

Yöntem

Örneklem

Ergenlerin sosyal medya kullanımında yaşadıkları sosyal kaygıyı kırılğan narsisizm bağlamında değerlendirmeyi amaçlayan bu araştırmaya, 2017-2018 eğitim-öğretim döneminde Özel Bağcılar Şafak Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesi'nde lise birinci sınıfta eğitim gören 305 öğrenci katılmıştır. Ölçek bataryasının uygulanması için eğitim kurumunun ilgili birimlerinden resmi izinler alınmış olup gönüllü öğrenciler araştırmaya dair bilgilendirilmiştir. Verilerin düzenlenmesi ve ayıklanması aşamasında altı katılımcının araştırma sonuçlarına etki edecek ölçüde kayıp veya hatalı veri içeren verileri araştırmaya dâhil edilmemiştir. Sonuç olarak elde edilen veri seti, yaşları 14 ile 16 arasında değişen; 82'si (%27,4) kadın, 217'si (%72,6) erkek olmak üzere toplam 299 kişiden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan kişilere ilişkin bilgiler Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1

Katılımcılara İlişkin Betimleyici İstatistikler

Cinsiyet	Kadın	Erkek		
N	82	217		
%	27.4	72.6		
Yaş	14 Yaş	15 Yaş	16 Yaş	
N	21	203	75	
%	7	67.9	25.1	
Sosyal Medya (En Sık)	Facebook	Instagram	Diğer	
N	22	255	22	
%	7.4	85.3	7.4	
SM Zaman (günlük)	0-1 Saat	1-3 Saat	3-5 Saat	5+ Saat
N	90	103	66	40
%	30.1	34.4	22.1	13.4

Ölçme Araçları

Beş Faktör Narsisizm Ölçeği (BFNÖ)-Kısa Formu. Beş Faktör Narsisizm Ölçeği-Kısa Form (FFNI-SF), 148 sorudan oluşan Glover ve arkadaşlarının (2012) geliştirdiği

Beş Faktör Narsisizm Ölçeği'nin (FFNI) 60 soruluk kısa formu olup Scherman ve arkadaşları (2015) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, narsisizmi beş faktör modeline göre değerlendirmekte olup 15 alt boyuta sahiptir: onay arayıcılık, kibir, otorite, güvensizlik, hak iddia etme, teşhircilik, sömürücülük, büyülenme hayalleri, umursamazlık, empati eksikliği, manipülatiflik, hayranlık ihtiyacı, öfke/tepkisel öfke, utanç ve maceraperestlik. Ölçek aynı zamanda kırılğan narsisizm, büyülenmeci narsisizm, antagonizm, nevrotisizm ve aracılı dışadönüklük olarak beş faktör olarak değerlendirilebilmektedir. Ölçeğin orijinal çalışmasında alt boyutların Cronbach's alpha değeri .70 ile .90 arasında değişirken ölçeğin Türkçe geçerlilik güvenirlik çalışmasında .60 ile .79 arasında değişmektedir (Ekşi, 2016; Sherman ve ark., 2015). Bu çalışmada ölçeğin kırılğan narsisizm alt ölçeği kullanılmıştır. BFNÖ'nin kırılğan narsisizm alt boyutu, hayranlık ihtiyacı, tepkisel öfke, utanç ve güvensizlik puanlarının toplamı aracılığıyla elde edilmektedir (Ekşi, 2016; Glover ve ark., 2012). Mevcut çalışmada alt boyutların Cronbach's alpha değeri kırılğan narsisizm için .71 ve büyülenmeci narsisizm için .83 olup ölçeğin totali için .84'tür.

Sosyal Medya Kullanıcıları İçin Sosyal Anksiyete Ölçeği (SMKSA). Sosyal Medya Kullanıcıları için Sosyal Anksiyete Ölçeği, Alkış, Kadirhan ve Sat (2017) tarafından geliştirilen ve sosyal medya kullanımı esnasında hissedilen sosyal anksiyeteyi paylaşılan içeriğe ilişki anksiyete, gizliliğe ilişkin anksiyete, etkileşim anksiyetesi ve öz-değerlendirilme anksiyetesi olmak üzere dört bağlamda ölçen 21 soruluk bir öz bildirim ölçeğidir. Alkış ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında ölçeğin Cronbach's alpha değeri alt boyutlar için .80 ile .92 arasında değişmektedir. Mevcut çalışmada alt boyutların Cronbach's alpha değeri .78 ile .81 arasında değişmekte olup ölçeğin totali için .89'dur.

İşlem

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS Statistics 22 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Normallik varsayımını ihlal ettiği saptanan veriler veri setinden çıkarıldıktan sonra öncül analizler tekrar edilmiş ve normallik koşulunun sağlandığı anlaşılmıştır. Verilerin istatistiksel analizi sonucunda elde edilen bulgular ilerleyen bölümde aktarılmıştır.

Bulgular

Değişkenlere ilişkin çarpıklık-basıklık, ortalama ve standart sapma değerleriyle değişkenlerin birbirleriyle olan ilişkilerini gösteren korelasyon tablosu Tablo 2.'de gösterilmiştir.

Tablo 2. İncelendiğinde kırılğan narsisizm ile sosyal medya kullanımında yaşanan sosyal kaygı arasında güçlü bir ilişkinin olduğu anlaşılmaktadır ($r = .52, p < .01$). Ayrıca

kırılğan narsisizmi oluşturan boyutlardan biri olan utanç ile sosyal medyada paylaşılan içeriğe dair duyulan sosyal kaygı arasındaki güçlü ilişki dikkat çekmektedir ($r = .55, p < .01$). Son olarak bütün değişkenlerin basıklık-çarpıklık değerlerinin Huck (2012) tarafından belirtilen normal aralık içinde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 2

Değişkenler Arasındaki İlişkiler

	SMKSA	PIK	GİK	EGK	DK	KN	G	Hİ	RÖ	U
SMKSA	1									
Paylaşılan İçerik Kaygısı	.814**	1								
Gizliliğe İlişkin Kaygı	.735**	.426**	1							
Etkileşime Girme Kaygısı	.791**	.477**	.414**	1						
Değerlendirilme Kaygısı	.769**	.562**	.462**	.529**	1					
KN	.518**	.489**	.348**	.395**	.350**	1				
Güvensizlik	.284**	.217**	.287**	.226**	.126*	.554**	1			
Hayranlık İhtiyacı	.335**	.330**	.128*	.305**	.267**	.591**	.064	1		
Tepkisel Öfke	.214**	.170**	.197**	.151**	.145*	.708**	.285**	.165**	1	
Utanç	.521**	.555**	.299**	.365**	.375**	.764**	.178**	.415**	.337**	1
<i>Skewness</i>	.166	.380	-.221	.372	.146	-.101	.128	-.056	-.310	-.258
<i>Kurtosis</i>	-.308	-.351	-.464	-.503	-.800	.146	-.303	-.442	-.379	-.518
<i>Ortalama</i>	55.98	17.30	16.03	14.37	8.26	50.77	12.96	11.09	13.86	12.85
<i>Standart Sapma</i>	16.01	6.15	5.16	5.79	3.40	8.76	2.97	2.83	3.62	3.77

Not. * $p < .05$, ** $p < .01$; KN: Kırılğan Narsisizm.

Kırılğan narsisizmin sosyal medya kullanımı esnasında yaşanan sosyal anksiyeteyi yordama gücünü değerlendirmek amacıyla çoklu doğrusal regresyon analizi yürütülmüştür. Öncül analizler, normallik, çoklu ortak doğrusallık ve eş varyanslılık varsayımlarının ihlal edilmediğini göstermiştir. Yapılan regresyon analizi sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 3.'te gösterilmiştir.

Kırılğan narsisizmin güvensizlik, hayranlık ihtiyacı, tepkisel öfke ve utanç alt boyutları bir arada modele girilmiş ve model, sosyal medya kullanımında hissedilen sosyal anksiyetede ki varyansın % 32'sini açıklamıştır ($F(4, 294) = 35.80, p < .01$). Alt boyutların katkıları ayrı ayrı incelendiğinde modele yapılan en güçlü katkının utanç değişkeni tarafından yapıldığı anlaşılmaktadır ($\beta = .42, t = 7.74, p < .01$). Kırılğan narsisizm yapısını oluşturan güvensizlik alt boyutunun ($\beta = .20, t = 4.03, p < .01$) ve hayranlık ihtiyacı alt boyunun ($\beta = .14, t = 2.78, p$

< .01) da modele güçlü katkılar yaptığı fakat tepkisel öfkenin ise anlamlı bir yordayıcı olmadığı anlaşılmaktadır.

Tablo 3

SMKSA'nin Kırılgan Narsisizmin Alt Boyutlarınınca Yordanmasını Gösteren Tablo

	<i>B</i>	<i>SH</i>	β	<i>T</i>
Sabit (SMKSA)	10.01	4.75		2.10
Güvensizlik	1.08	.27	.20	4.03**
Hayranlık İhtiyacı	.82	.29	.14	2.78**
Tepkisel Öfke	-.05	.23	-.01	-.22
Utanç	1.82	.23	.42	7.74**

Not. $R = .57$, $R^2 = .32$, $F_{(4,294)} = 35$, ** $p < .01$ SMKSA = Sosyal Medya Kullanıcılarında Sosyal Anksiyete

Tartışma

Bu araştırmada, lise birinci sınıfta eğitim gören ergenlerdeki kırılğan narsisizm kişilik özellikleri ile sosyal medya kullanımı esnasında yaşadıkları sosyal anksiyete düzeyi arasındaki ilişkileri incelemek amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular, sosyal medya kullanan ergenlerin hissettikleri sosyal anksiyete ile kırılğan narsisizm özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkilerin olduğunu göstermiştir. Ayrıca kırılğan narsisizmi oluşturan hayranlık ihtiyacı, tepkisel öfke, utanç ve güvensizlik alt boyutlarının sosyal medya kullanımında hissedilen sosyal anksiyeteyi güçlü bir biçimde yordadığı sonucu da araştırmanın bir diğer bulgusunu oluşturmaktadır. Gündelik yaşamımızın adeta vazgeçilmez unsurlarından biri haline gelen sosyal medya platformları, insanların fikirlerini, zevklerini ve eğilimlerini en kolay şekliyle paylaşabilecekleri mecralar olarak görünmektedir. Ülkemizde 9-16 yaş grubunun internet kullanım davranışları üzerine Ulaştırma Bakanlığı İnternet Kurumu tarafından 2010 yılında yapılan bir tarama, söz konusu grubun %70'inin günde en az bir defa internet kullandığını, %60'ının en az bir defa sosyal medya mecralarını ziyaret ettiğini ve bu mecralarda ortalama 72 dakika geçirdiklerini göstermiştir (Ekşi, Erden, Erdoğan ve Yılmaz, 2013). Sosyal medya araçlarının hangi biçimlerde kullanıldığına ve kullanım biçimlerinin kişilik özellikleri ile ilişkisine dair literatürde birçok çalışma bulunmaktadır; bu çalışmaların bir kısmını kırılğan ve büyüklenmeci narsisistik kişilik özelliklerine sahip bireylerin sosyal medyayı kullanım biçimlerini araştıran çalışmalar oluşturmaktadır. Bu bölümde araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular, söz konusu araştırmalar ile karşılaştırılacaktır.

Sosyal medya kullanımı ile narsisistik kişilik özellikleri arasındaki ilişkileri araştıran çalışmaların çoğunlukla büyüklenmeci narsisizme yoğunlaştıklarını söylemek mümkündür. Bahsedilen çalışmalarda büyüklenmeci narsisistik özellikleri olan bireylerin, kendi imajlarını (örn. *selfie*) ve ilgilerini sıklıkla sosyal medyada paylaştıklarını ve bu sayede doyum hissettiklerini, benlik saygılarının arttığını ifade etmektedirler (Ksinan ve Vazsonyi, 2016: 118; McCain ve ark., 2016; Wang, Jackson, Zhang ve Su, 2012). Buna karşılık kırılğan narsisistik kişilik özelliğine sahip bireyler, sosyal platformlarda diğer insanlarla etkileşime girmek konusunda kaygılı ve isteksizdirler (Ksinan ve Vazsonyi, 2016). Aktarılan bulgular, bu araştırmada elde edilen kırılğan narsisizm ile sosyal medya kullanımında etkileşime girme anksiyetesi arasındaki pozitif yönlü ilişkiyi destekler niteliktedir. Ayrıca araştırmanın bir diğer bulgusuyla paralel olarak, Ksinan ve Vazsonyi'nin (2016) sosyal medya kullanıcıları ile gerçekleştirdiği araştırmada katılımcıların kırılğan narsisizm özelliklerinin, sosyal kaygılarının güçlü bir yordayıcısı olduğu sonucunu raporlamışlardır.

Araştırma sonucunda ulaşılan bulgulardan biri kırılğan narsisizmin faktörlerinden biri olan hayranlık ihtiyacı ile SMKSA'nın faktörleri arasındaki ilişkilerin önemli olduğunu; ergenlerin sosyal medyadaki varoluşlarının takdir edilmemesinin kaygı yaratabileceğini ifade etmektedir. Bu bulguyu destekler nitelikte Valkenburg, Peter ve Schouten (2006) tarafından yürütülen bir araştırmada sosyal medya kullanıcısı ergenlerin, kurdukları online ilişkilene biçimlerinin, onların, benlik saygılarının güçlü bir yordayıcısı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmacılar sosyal medyada popüler profillere sahip ergenlerin daha güçlü bir benlik değerine ve daha yüksek bir öznel iyi oluşa sahip olduğunu ifade etmişlerdir. Son olarak Keating ve arkadaşlarının (2016) gerçekleştirdiği araştırmada sosyal medya mecralarındaki olumsuz algılayışların, öfke ve düşük benlik saygısı ile pozitif yönde ilişkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın bir diğer bulgusu, kırılğan narsisizm yapılarının sosyal medyada yaşanan sosyal anksiyetenin önemli bir belirleyicisi olduğudur. Önceki bölümlerde aktarılan ve ergen ruhsallığının hem benmerkezci hem de kırılğan doğası göz önüne alındığında bireyin kişilik dinamiklerinin, yapılacak olan değerlendirmede rol oynayabileceği ve olumsuz değerlendirmelerin anksiyeteye yol açabileceği söylenebilir. Söz konusu bulgu, Ksinan ve Vazsonyi'nin (2016) genç bir örneklem ile gerçekleştirdikleri araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. Araştırmacılar, kırılğan narsisizm ile sosyal etkileşime girme kaygısı arasında pozitif yönlü güçlü bir ilişkinin olduğunu ve kırılğan narsisizm özelliklerinin sosyal etkileşim kaygısının güçlü bir yordayıcısı olduğunu ifade etmişlerdir. İlgili çalışmanın dikkat çeken bir diğer bulgusu da kırılğan narsisizmin sosyal özyeterlilik düzeyini negatif

anlamda yordadığı şeklindedir. Bu bulgu ile çalışmamızda varılan utanç ve etkileşime girme kaygısı alt boyutları arasındaki pozitif yönlü ilişki bir arada düşünülebilir görünmektedir.

Araştırmamızın bulguları ve TÜİK raporları dikkate alındığında ergenlerin günlerinin azımsanamayacak bir bölümünü Twitter, Facebook ve Instagram gibi kişilerarası etkileşimin kaçınılmaz olduğu sosyal medya mecralarında geçirdiği görülmektedir. Dolayısıyla yaşamın diğer çağlarına oranla kendiliğe dair sorgulamaların belki de en yoğun biçimde yapıldığı çağ olan ergenlik çağında, sosyal medya kullanım biçimleri büyük önem taşımaktadır (Erikson, 1968). Kişilik dinamiklerinden kaynaklı olarak ergenin sosyal medya kullanımı esnasında algıladığı değerlendirmenin çeşitli ruhsal/sosyal sıkıntılara sebebiyet verebileceği göz önüne alındığında, sosyal destek mekanizmalarının oldukça önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Aydoğmuş ve Yıldırım'ın (2019) lise öğrencilerinden oluşan bir örneklem ile gerçekleştirdikleri araştırmanın bulguları da sosyal güvende hissetmenin işlevsel internet kullanımı ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Benzer olarak Esen ve Siyez (2010), ergenlerin internet kullanım biçimlerini inceledikleri çalışmada algılanan sosyal desteğin, internet bağımlılığının önemli bir belirleyicisi olduğunu ifade etmişlerdir. Bu bilgiler ışığında ergen bireylerin kişilik özelliklerinin sosyal medya kullanım biçimlerine etki ettiği ve bu açıdan ailede ve okullarda sosyal destek mekanizmalarının önem arz ettiği söylenebilir.

Sonuç olarak bu çalışmanın bulguları göz önüne alındığında kırılğan narsisistik kişilik özelliklerine sahip ergenlerin güvensizlik, öfke, utanç ve hayranlık ihtiyacı gibi içsel süreçlerinin sosyal medya kullanımı esnasında değerlendirilmeye ve etkileşime girmeye yönelik kaygıları tetiklediğini söylemek mümkündür. Araştırmamızda cinsiyet dağılımının eşit olmaması ve örneklemin küçük olması gibi sınırlılıkları göz önüne alındığında, benzer araştırmaların daha geniş örneklerde yapılması ve elde edilen araştırma sonuçları aracılığıyla koruyucu-önleyici müdahalelerin hem ruh sağlığı uzmanlarına hem de ailelere kazandırılması önemli görünmektedir.

Kaynakça

- Alkış, Y., Kadirhan, Z., & Sat, M. (2017). Development and validation of social anxiety scale for social media users. *Computers in Human Behavior*, 72(C), 296-303. doi: 10.1016/j.chb.2017.03.011
- American Psychiatric Association. (1980). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders-III*. Washington, DC: Author.
- American Psychiatric Association. (2000). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders-IV, text revision*. Washington, DC: Author
- Andreassen, C. S., Pallesen, S., & Griffiths, M. D. (2017). The relationship between addictive use of social media, narcissism, and self-esteem: Findings from a large national survey. *Addictive Behaviors*, 64, 287-293. doi: 10.1016/j.addbeh.2016.03.006
- Aydoğmuş, E. N. A., & Yıldırım, M. S. Ö. Ergenlerde sosyal güvende hissetme ve memnuniyet ile problemlili internet kullanımı arasındaki ilişkide sosyal medya tutumlarının aracılık rolü. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(1), 15-32.
- Barry, C. T., & Ansel, L. L. (2011). Assessment of youth narcissism. In W. K. Cambell, & J. D. Miller, (Eds), *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder: Theoretical approaches, empirical findings, and treatments* (pp. 153-163). New Jersey: Wiley.
- Barry, C. T., Doucette, H., Loflin, D. C., Rivera-Hudson, N., & Herrington, L. L. (2017). "Let me take a selfie": Associations between self-photography, narcissism, and self-esteem. *Psychology of popular media culture*, 6(1), 48. doi: 10.1037/ppm0000089
- Beck, J. S., & Beck, A. T. (1995). *Cognitive therapy: Basics and beyond*. New York: Guilford press.
- Biolcati, R., & Passini, S. (2018). Narcissism and self-esteem: Different motivations for selfie posting behaviors. *Cogent Psychology*, 5(1), 1437012. doi: 10.1080/23311908.2018.1437012
- Davis, R. A. (2001). A cognitive-behavioral model of pathological Internet use. *Computers in Human Behavior*, 17(2), 187-195. doi: 10.1016/S0747-5632(00)00041-8
- Eksi, F. (2016). The short form of the Five-Factor Narcissism Inventory: Psychometric equivalence of the Turkish version. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 16(4), 1081-1096. doi: 10.12738/estp.2016.4.0001
- Ekşi, H., Erden, N., Erdoğan, F. H. ve Yılmaz, E. (2013). Ergenlerin kimlik oluşumunun Facebook üzerinden incelenmesi: Nitel araştırma örneği. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(3), 295-313. doi: 10.19126/suje.40198
- Eldoğan, D. ve Tunçel, E. (2017). Kırılğan Narsisizm ve Sosyal Kaygı Bozukluğu: Benzerlikler ve Farklılıklar. *Nesne Psikoloji Dergisi*, 5(11), 426-448. doi: 10.7816/nesne-05-11-05
- Ellis, H. (1897). *Studies in the psychology of sex*. New York: Random House
- Erikson, E. H. (1968). *Identity: Youth and crisis*. New York: W.W. Norton.
- Esen, E. ve Siyez, D. (2011). Ergenlerde internet bağımlılığını yordayan psiko-sosyal değişkenlerin incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (36), 127-138.
- Freud, S. (2006). *Narsisizm üzerine ve Scherber vakası*. (M. Atakay, Çev.). Metis Yayınları: İstanbul. (Orijinal yayın tarihi, 1914).
- Frick, P. J., O'brien, B. S., Wootton, J. M., & McBurnett, K. (1994). Psychopathy and conduct problems in children. *Journal of abnormal psychology*, 103(4), 700. doi: 10.1037/0021-843X.103.4.700

- Gabbard, G. O., & Crisp, H. (2018). *Narcissism and its discontents: Diagnostic dilemmas and treatment strategies with narcissistic patients*. American Psychiatric Pub.
- Glover, N., Miller, J. D., Lynam, D. R., Crego, C., & Widiger, T. A. (2012). The Five-Factor Narcissism Inventory: A five-factor measure of narcissistic personality traits. *Journal of Personality Assessment*, 94(5), 500-512. doi: 10.1080/00223891.2012.670680
- Hendin, H. M., & Cheek, J. M. (1997). Assessing hypersensitive narcissism: A reexamination of Murray's Narcism Scale. *Journal of Research in Personality*, 31(4), 588-599. doi: 10.1006/jrpe.1997.2204
- Huck, S. W. (2012) *Reading statistics and research*. Boston: Pearson.
- Keating, R. T., Hendy, H. M., & Can, S. H. (2016). Demographic and psychosocial variables associated with good and bad perceptions of social media use. *Computers in Human Behavior*, 57, 93-98. doi: 10.1016/j.chb.2015.12.002
- Kohut, H. (2006). *Kendiliğın çözümlenmesi*. (C. Atbaşoğlu, B. Büyükkal & C. İşcan, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları. (Orijinal yayın tarihi, 1971).
- Ksinan, A. J., & Vazsonyi, A. T. (2016). Narcissism, internet, and social relations: A study of two tales. *Personality and Individual Differences*, 94, 118-123. doi: 10.1016/j.paid.2016.01.016
- Levy, K. N., Ellison, W. D., & Reynoso, J. S. (2011). A historical review of narcissism and narcissistic personality. In W. K. Campbell & J. D. Miller (Eds.), *The handbook of narcissism and narcissistic personality disorder: Theoretical approaches, empirical findings, and treatments* (pp. 3–13). New Jersey: Wiley.
- McCain, J. L., Borg, Z. G., Rothenberg, A. H., Churillo, K. M., Weiler, P., & Campbell, W. K. (2016). Personality and selfies: Narcissism and the Dark Triad. *Computers in Human Behavior*, 64, 126-133. doi: 10.1016/j.chb.2016.06.050
- Mechanic, K. L., & Barry, C. T. (2015). Adolescent grandiose and vulnerable narcissism: Associations with perceived parenting practices. *Journal of Child and Family Studies*, 24(5), 1510-1518. doi: 10.1007/s10826-014-9956-x
- Miller, J. D., Gentile, B., Wilson, L., & Campbell, W. K. (2013). Grandiose and vulnerable narcissism and the DSM–5 pathological personality trait model. *Journal of Personality Assessment*, 95(3), 284-290. doi: 10.1080/00223891.2012.685907
- Muench, F., Hayes, M., Kuerbis, A., & Shao, S. (2015). The independent relationship between trouble controlling Facebook use, time spent on the site and distress. *Journal of Behavioral Addictions*, 4(3), 163-169. doi: 10.1556/2006.4.2015.013
- Pincus, A. L., Cain, N. M., & Wright, A. G. (2014). Narcissistic grandiosity and narcissistic vulnerability in psychotherapy. *Personality Disorders: Theory, Research, and Treatment*, 5(4), 439. doi: 10.1037/per0000031
- Pincus, A. L., & Lukowitsky, M. A. (2010). Pathological narcissism and narcissistic personality disorder. *Annual Review of Clinical Psychology*, 6, 421–446. doi: 10.1146/annurev.clinpsy.121208.131215
- Rosenfeld, H. (1987). *Impasse and interpretation*. London, England: Tavistock.
- Schurman, C. L. (2001). Social phobia, shame and hypersensitive narcissism. Unpublished Doctoral Dissertation. Wright Enstitüsü: California.

- Sherman, E. D., Miller, J. D., Few, L. R., Campbell, W. K., Widiger, T. A., Crego, C., & Lynam, D. R. (2015). Development of a Short Form of the Five-Factor Narcissism Inventory: The FFNI-SF. *Psychological Assessment, 27*(3), 1110. doi: 10.1037/pas0000100
- TÜİK (2018). Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028 Erişim tarihi (21.08.2019)
- TÜİK (2019). Hanelerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı. http://www.tuik.gov.tr/PreTablo.do?alt_id=1028 Erişim tarihi (21.08.2019).
- Valkenburg, P. M., Peter, J., & Schouten, A. P. (2006). Friend networking sites and their relationship to adolescents' well-being and social self-esteem. *CyberPsychology & Behavior, 9*(5), 584-590. doi: 10.1089/cpb.2006.9.584
- Vernon, L., Modecki, K. L., & Barber, B. L. (2017). Tracking effects of problematic social networking on adolescent psychopathology: The mediating role of sleep disruptions. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology, 46*(2), 269-283. doi: 10.1080/15374416.2016.1188702
- Wang, J. L., Jackson, L. A., Zhang, D. J., & Su, Z. Q. (2012). The relationships among the Big Five Personality factors, self-esteem, narcissism, and sensation-seeking to Chinese University students' uses of social networking sites (SNSs). *Computers in Human Behavior, 28*(6), 2313-2319. doi: 10.1016/j.chb.2012.07.001

Evaluation of Social Anxiety in Adolescents' Use of Social Media in the Context of Vulnerable Narcissism

Summary

Narcissism is a personality trait that is explained by concepts such as arrogance, lack of empathy, use of others for own interests and exhibiting envy. Researchers tend to conceptualize narcissism with two separate dimensions as the grandiose and vulnerable narcissism, the latter being characterized by feelings of rage, shyness, and insecurity. Considering clinical manifestations of adolescence period, it wouldn't be wrong to assume that the process of identification might be partially shaped by narcissistic injury. Therefore, external factors play a crucial role in self-development; that the sense-making process towards the self is reconstructed, and self-assessment in adolescence may cause narcissistic injuries. Research has shown that adolescents with vulnerable narcissism characteristics had anxiety and social withdrawal when they received negative comments about themselves. Similarly, Eldoğan and Tunçel (2017) pointed out to the similarities between vulnerable narcissistic traits and social anxiety disorder by stating that both in vulnerable narcissism and social anxiety disorder, individuals tend to evaluate the situation negatively, report feelings of shame and avoid anxiety generating social events in the absence of the approval.

When the relationship between narcissistic personality traits and social media usage (e.g., photo sharing) is examined, it is pointed out that there is a strong relationship between these two concepts. For example, grandiosity is positively related with frequency of selfie sharing. Particularly, obtaining appreciation and approval is claimed as an important source of motivation in the use of social media. Although some studies examined the relationship between sub-dimensions of narcissism and the use of social media, their number is limited. Therefore, this study aimed to investigate the associations among shame, insecurity, need for admiration and reactive anger, and social anxiety during social media use among adolescents.

The sample of the study consisted of 9th-grade students at Şafak Vocational and Technical Anatolian High School. Participants' ages ranged from 14 to 16 years, and 82 students (27.4 %) were female while 217 students (72.6 %) were male. Demographic information form, Vulnerable Narcissism Sub-Scale of Five-Factor Narcissism Scale (FFNS), and Social Anxiety Scale for Social Media Users (SASSMU) were used. SPSS Statistics 22 program was used for data analysis. Multiple linear regression analysis was performed to evaluate the ability of vulnerable narcissism to predict social anxiety symptoms among adolescents during social media use. Results indicated that there was a moderate relationship between vulnerable narcissism and social anxiety during social media use ($r = .51, p < .01$).

Additionally, a moderate association was also found between shame, one of the dimensions of vulnerable narcissism, and social anxiety symptoms about the contents shared via social media ($r = .55, p < .01$). When the sub-dimensions of vulnerable narcissism, insecurity, need for admiration, reactive anger and shame were entered, the model explained 32% of the variance in social anxiety symptoms experienced during social media use ($F(4, 294) = 35.80, p < .01$). When the contributions of sub-dimensions of vulnerable narcissism were examined separately, the most powerful contribution to the model was from variable of shame ($\beta = .42, t = 7.74, p < .01$).

In conclusion, based on the findings of this study, it is possible to infer that the internal processes of adolescents with vulnerable narcissistic personality traits such as insecurity, anger, shame, and admiration need give rise to evaluations and interactions during social media use. Since the current findings provided empirical support for the significant effect of personality traits on the use of social media, it is hoped that this study has addressed an important problem for the psychosocial interventions designed for adolescence populations. The limitations of the study were including a relatively small sample and unequal gender distributions of the participants. Thus, replication of the study with larger samples seems to be important.